

EXEMPLIFICAREA METODEI DE EVALUARE

STOCHIȚA ELENA

ȘCOALA GIMNAZIALĂ LUNCA PRIPORULUI, NEHOIU, JUD. BUZĂU

Evaluarea este un proces integrat ce presupune colectarea, prelucrarea și interpretarea datelor obținute cu ajutorul instrumentelor de evaluare în scopul emiterii unei judecăți de valoare pe care se bazează o anumită decizie în plan educațional. Cuprinde trei etape principale:

1. Măsurarea rezultatelor școlare prin procedee specifice, utilizând instrumente adecvate scopului urmărit probe practice/orale/scrise, portofolii, etc);
2. Aprecierea acestor rezultate pe baza unor criterii unitare (bareme de corectare și de notare, descriptori de performanță);
3. Formularea concluziilor desprinse în urma interpretării rezultatelor obținute în vederea adoptării deciziei educaționale adecvate.

După modul în care se integrează în desfășurarea procesului didactic, evaluarea poate fi:

- a) *Evaluarea inițială* se realizează la începutul unui nou ciclu de învățare sau al unui program de instruire, în scopul stabilirii nivelului de pregătire al elevilor. Informațiile obținute sprijină planificarea activităților viitoare ale profesorului.
- b) *Evaluarea formativă/ continuă* practică la intervale mai mici de timp permite profesorului să cunoască nivelul de învățare al fiecăruia dintre elevi și de a lua la timp măsurile de îndreptare și de optimizare a activității de predare-învățare. Are funcție de constatare și de corectare a greșelilor, de ameliorare, de reglare, etc.
- c) *Evaluarea sumativă/ cumulativă* presupune verificarea și aprecierea periodică a rezultatele școlare, evaluând modul în care elevii și-au însușit materia pe perioade mai lungi de instruire. Are funcție de constatare și verificare a cunoștințelor, de comunicare a rezultatelor, de ameliorare, de orientare școlară și profesională.

Metodele de evaluare sunt clasificate de pedagogi, astfel:

1. Metode tradiționale: probe scrise/orale/practice, tema în clasă/pentru acasă, conversația de verificare, colocviul, autoevaluarea;
2. Metode complementare observația sistematică a activității și comportamentul elevului, portofoliul individual și de grup, proiectul, studiul de caz, investigația, jurnalul reflexiv, posterul, colajul, turul galeriei, unul stă, ceilalți circulă, eseul de cinci minute).

Aceste metode alternative constituie o modalitate de diversificare și completare a formelor tradiționale, îmbogățind practica evaluativă prin evitarea rutinei și a monotoniei. Valențele formative care fac din aceste metode practici de succes sunt:

- stimulează implicarea activă a elevilor în rezolvarea sarcinilor;
- asigură o bună punere în practică a cunoștințelor, prin exersarea priceperilor și capacităților în contexte diferite;
- asigură un demers interactiv și diferențiat, facilitând individualizarea sarcinilor prin valorificarea și stimularea potențialului creativ;
- se clarifică cunoștințele și conceptele asimilate, devenind mai ușor operaționale;
- reduce factorul de stres, urmărind motivarea și încurajarea elevului, nu sancționarea.

Prezintă în continuare câteva dintre metodele complementare de evaluare frecvente în receptarea basmului, cu aplicații pe unele texte vizate de practica curentă.

Portofoliul însumează o colecție de documente și informații referitoare la progresul școlar al unui elev, obținut printr-o diversitate de metode și tehnici de evaluare. Acesta „devine pe termen lung o modalitate eficientă prin care profesorul poate urmări progresul la disciplina pe care o predă.” Prin această metodă flexibilă, văzută ca o carte de vizită se

stimulează creativitatea, ingeniozitatea, originalitatea și perseverența elevului, deoarece în conținutul acestuia oglindesc aptitudinile, talentele, pasiunile, etc. Profesorul stabilește de la început structura, ce conține și cum se evaluează, care sunt criteriile de apreciere a documentelor incluse. Evaluarea portofoliului constă în prezentarea lui de către elev, printr-un interviu acordat profesorului despre tema avută în vedere și trecerea în revistă a materialelor. Se punctează originalitatea lucrărilor, deoarece primează calitatea, nu cantitatea.

Activitate susținută: Întocmiți un portofoliu care să cuprindă:

Rezumatul a trei opere în care identificați întâmplări fantastice;

Acrostihul cuvântului fantastic;

Trei desene care să surprindă scene, întâmplări fantastice;

Un articol pentru revista școlii despre ceea ce înseamnă pentru voi fantasticul;

Un interviu luat unui cadru didactic pe această temă;

O compunere de 10-15 rânduri în care să prezentați o întâmplare fantastică.

Jurnalul reflexiv cuprinde însemnările elevului și reflecțiile lui cu privire la propriul proces de învățare, precum și stările, sentimentele trăite de el. Folosind această metodă alternativă de evaluare, elevul este capabil să răspundă la întrebări de tipul:

Ce ai învățat nou din această lecție?

Ce idee abordată ți s-a părut interesantă?

Ce sentimente îți trezește învățarea?

Cum te simți când înveți la limba și literatura română?

Cum ți-ar plăcea să abordăm următorul capitol?

Ce schimbări ai dori să faci în stilul de predare?

Cum ar trebui să de desfășoare o oră ideală pentru tine?

Notează trei sfaturi pentru profesor, utile în desfășurarea predării.

Ce ai face dacă ai fi pentru câteva ore profesor de limba română?

Având în vedere că are avantajul de a controla procesul de învățare prin analiza conceptelor asimilate, metoda se poate aplica în cadrul fiecărei unități de învățare. Ceea ce trebuie urmărit constant este completarea periodică a jurnalului, există posibilitatea ca elevii să capete mai greu obiceiul de a nota reprezentările proprii legate de procesul de învățare. Profesorul trebuie să demonstreze tact pedagogic pentru a constata nemulțumirile legate de stilul său de predare.

Investigația presupune căutarea de informații pe o temă dată pentru a descoperi ceva nou sau pentru a folosi competențele însușite în situații noi. Acest procedeu de evaluare nu se poate derula pe parcursul unei ore de curs, deoarece presupune o planificare prealabilă, selectarea și folosirea surselor de informare, măsurarea și înregistrarea datelor, formularea concluziilor, comunicarea rezultatelor și discutarea lor. Pentru evaluare se urmărește capacitatea elevilor de a face legături, gradul de densitate al informațiilor, interesul arătat în îndeplinirea sarcinilor, etc.

Activitate susținută:

Realizați un raport succint în care să prezentați pe categorii morfologice/semantice, regionalismele din textele scrise de Ion Creangă.

Realizați o hartă a traseului parcurs de Harap-Alb.

Redactați un proces-verbal în care să prezentați atacul spânului asupra identității eroului. Analizați apartenența socială a personajelor din basm.

Eseul de cinci minute „este o metodă evaluativă utilizată în faza de reflecție, prin care elevii sunt invitați să noteze într-un minieseu un lucru, o nedumerire, o întrebare legată de un concept.” Este o modalitate eficientă de a încheia ora, deoarece îi ajută pe elevi să reflecteze asupra ideilor din lecție. În același timp, profesorul beneficiază de un feedback eficient care poate servi la planificarea activităților viitoare. Elevii trebuie să scrie un lucru pe care l-au învățat din lecția respectivă, cât și o întrebare pe care o au.

Posterul este „o metodă interactivă prin care se realizează investigarea aprofundată a unor teme, concepții, situații prin canalizarea reflecțiilor și confruntărilor elevilor către exprimări metaforice prin suporturi vizuale.” Stimulează combinarea mai multor tipuri de capacități/ abilități ale elevilor, determine dezinhibare, deoarece își exprimă spontan trăiri și opinii, prin participarea la joc. Pentru realizarea unui poster se vor avea în vedere următoarele etape: punerea temei la dispoziție de către profesor, analizarea acesteia, studierea materialelor, selectarea și organizarea optimă a acestora, realizarea posterului, prezentarea și evaluarea. Un rol important îl are profesorul, deoarece trebuie să propună tema, să procure materialele, să modereze activitatea echipelor, să îndrume pentru realizarea practică.

Activitate susținută: Realizați un poster cu tema *lumi fantastice/ lumea basmelor*.

Elevii au oportunitatea de a-și pune în practică imaginația pentru a crea tablouri. Se încurajează stimularea conexiunilor între operele scriitorilor și propriile emoții. Lucrând în grup au posibilitatea de a-și compara lucrările cu cele ale colegilor, să recunoască ce este în plus față de propriile lucrări și ce este lacunar sau greșit, să se evalueze și să se autoevalueze. Avantajul posterului literar este că rămâne în clasă, cel mai des pe un perete.

Bibliografie:

1. Ilie, Emanuela, *Didactica limbii române*, editura Polirom, Iași, 2008
2. Goia, Vistian, *Didactica limbii și literaturii române*, Editura Dacia, Cluj-Napoca, 2002